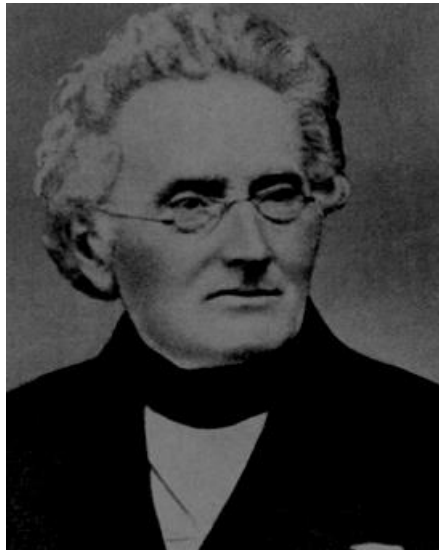

KURZWEIL FERENC

1792. december 21-én született Sopronban Kurzweil Ferenc, a Szent Mihály templom karnagya, az első magyar zenei társaság, a Soproni Zeneegyesület alapítója.

Pozsonyban szerzett tanítói oklevelet, majd két évig Szombathelyen tanított. Később a soproni külvárosi elemi iskolában kapott segédtanítói állást. 1821-ben elnyerte a Szent Mihály-templom karnagyi tisztjét. A Zeneegyesület közvetlen előzményének tekinthetők az 1829. évi nagy sikerű Haydn-hangversenyek. Kurzweilnak sikerült a szétszórt, magányos kezdeményezéseket összefognia, így alakult meg 1829. április 1-jén a Musikverein. A Zeneegyesület énekiskolájával hamarosan a szervezett polgári zenélés legfőbb fóruma lett és ez elindította Sopront a „zeneváros” cím elnyerése felé. Már működésének első éveiben híres művészeket nevelt, mint pl. Liebhardt Lujzát, az európai híru Mozart-énekesnőt, Mayer Karolint, a bécsi Hofoper tagját és Goldmark Károlyt, a „Sába királynője” világhíru szerzőjét. Kivirágzott az egyesületi élet, énekes társulatok születtek, jelentős muzsikuszemélyiségek tűntek fel. Ezek után Sopron hamarosan a zenei élet egyik számottevő pontjává vált. Liszt Ferenc is gyakran kereste fel a várost. A hangversenyműsorban kezdetben karkompozíciók és oratóriumok, később operák szerepeltek. Többek között Mozart, Schubert, Haydn műveit adták elő. Feladatuknak tekintették a zeneoktatást is. Kezdetben csak éneklést, később vonós hangszereket is tanítottak. Kurzweil 1836-ban megvált az egyesülettől, de továbbra is szerepet vállalt a város zenei életében. 1844-ben megalapította a Zene-Társaságot (Musikalische Gesellschaft). Működésének az 1848-as forradalom vetett véget. 1854-ben megszervezte a Szent Mihályról elnevezett Egyházi Zeneegyesületet, melynek célja a templomi zene művelése és a tehetséges fiatalok művészi nevelése volt. 1850-1865 között a bencés főgimnáziumban tanított énekművészetet. Pedagógiai munkásságáért 1858-ban Ferenc József a koronával díszített ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

1865. február 15-én hunyt el Sopronban. 1979-ben, a Soproni Zeneegyesület alapításának 150. évfordulóján, lakóházán, a Szent Mihály utca 8-10. szám alatt emléktáblát avatott a város.

Irodalom:

Sarkady Sándor (szerk.): Aranykönyv 2000. Sopron: Quint Reklámügynökség, 1999. p. 60.

Thier László: Kurzweil Ferenc templomi karnagy, a Soproni Zeneegyesület alapítója élete (1792-1865) In: Soproni Szemle. 6. évf. 3. sz. (1942). p. 200-212.

Nagy Alpár: Kurzweil Ferenc emléktáblájának felavatása. In: Soproni Szemle. 33. évf. 4. sz. (1979). p. 78-79., 1 kép.

Diós István (főszerk.): Magyar Katolikus Lexikon. Budapest: Szent István Társulat, 2002.